

REALISTPARTIET

KOMMUNFULLMÄKTIGE

2026-05-13

INTERPELLATION

Till Ordförande för kommunstyrelsen

Politiker och tjänstemäns ansvar för bruk av skattemedel

Bakgrund

Södertälje kommun har under lång tid haft återkommande problem med bristande ansvarsutkrävande när skattemedel har hanterats på ett felaktigt, vårdslöst eller kostsamt sätt. Det är anmärkningsvärt att mindre förseelser ibland kan få tydliga konsekvenser, medan betydligt större ekonomiska misslyckanden ofta tycks sluta utan något verkligt personligt ansvar.

Regeringen har nu gått vidare med förslag om ett utökat straffrättsligt tjänstemannaansvar. Förslaget innebär bland annat att ett nytt brott, **missbruk av offentlig ställning**, införs i brottsbalken samt att minimistraffet för grovt tjänstefel skärps. Det är ett steg i rätt riktning — och högst nödvändigt. Förslaget innebär att det ska bli lättare att döma för tjänstefel och att även allvarlig inkompetens och vårdslös hantering av skattemedel kan få rättsliga konsekvenser. Dessutom föreslås ett tydligare personligt ansvar för chefer och beslutsfattare, så att ansvaret inte längre kan gömmas i stora organisationer där alla pekar på någon annan.

Lagskärpningen är efterlängtd. Men en avgörande fråga återstår: kommer lagen faktiskt att användas i Södertälje?

För tjänstefel är redan i dag ett brott enligt brottsbalken. Den som missbrukar sin position kan dömas till böter eller fängelse i upp till två år, vid grovt brott upp till sex år. Trots detta har jag under tolv år i Södertäljes politik — trots upprepade skandaler och kostsamma misslyckanden — aldrig sett någon ställas till svars i domstol för hur skattemedel hanterats.

Samma mönster återkommer gång på gång. Affärer som parkeringshuset vid stadshuset, Fornhöjdsskandalen, beställningen av lyxkrog i Farstanäs med flera exempel — kritiken kan vara hård, men konsekvenserna för ansvariga blir ofta begränsade om några alls. Problemen hanteras internt, personer omplaceras eller lämnar med uppgörelser.

Därför är det mest betydelsefulla i regeringens förslag att även grov inkompetens och vårdslöshet ska kunna få konsekvenser – Det innebär i praktiken att man inte längre kan skylla på att man är inkompetent och sedan gå fri från ansvar.

I Fornhöjdsaffären har det bland annat framkommit att bristande kunskap om byggnation, avtal och projektstyrning varit en del av problembilden. Men just detta är också en central del av ansvarsfrågan. **Om en person saknar tillräcklig kompetens för ett uppdrag som innebär ansvar för stora ekonomiska värden, bör personen då ens ha placerats på den positionen? Och vem ansvarar i så fall för tillsättningen, uppföljningen och kontrollen?**

Det är inte rimligt att stora ekonomiska haverier i kommunal verksamhet kan förklaras bort med att någon "inte kunde bättre". När skattemedel används måste kommunen säkerställa att rätt kompetens finns på rätt plats, att beslut dokumenteras, att risker följs upp och att ansvar kan utkrävas när något går allvarligt fel.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Vilket personligt ansvar anser kommunstyrelsens ordförande att politiker, chefer och tjänstepersoner ska ha när beslut eller bristande kontroll leder till stora ekonomiska skador för skattebetalarna?
2. Anser kommunstyrelsens ordförande att kommunen historiskt har varit tillräckligt tydlig med att utkräva ansvar vid större ekonomiska misslyckanden?
3. Vilket ansvar har den politiska ledningen när personer utan tillräcklig kompetens placeras i roller där de får ansvar för stora ekonomiska värden?
4. Kommer Södertälje kommun att se över sina interna riktlinjer med anledning av regeringens förslag om ett utökat straffrättsligt tjänstemannaansvar?
5. Anser kommunstyrelsens ordförande att det är acceptabelt att kostsamma fel i kommunen ofta leder till interna omplaceringar eller uppgörelser i stället för tydliga konsekvenser?

Södertälje den 13 maj 2026

Joakim Granberg (RP)